

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), šte. 88

Maribor, torek 17. aprila 1928

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem čeku, zav. v Ljubljani št. 11.409
Za vsa mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Teroristična zarota v Italiji

DOSEDANJA PREISKAVA V MILANU JE ODKRILA VELIKOPOTEZNO TERORISTIČNO ZAROTO. — DVA ATENTARJA ŽE ARETIRANA.

MILAN, 17. aprila. Izredni tribunal za zaščito države, ki se je preselil iz Rima v Milan, je zbral o atentatu že ogromen material. Izmed aretirancev je bilo izpuščenih dosedaj samo 30 oseb, vsi ostali pa so še v zaporih.

V uradnih krogih se zatrjuje, da gre za velikopotezno teroristično zaroto, katere center je bil v Milanu. Glavni krivci so že pod ključem.

V Milanu je bil sestavljen poseben oddelček najboljših policijskih uradnikov, ki vodi preiskavo in dostavlja sodišču material. Včeraj je bilo aretiranih zopet okoli 50 oseb, večinoma delavci, ki so bili zaposleni pri milanskem velesejmu.

Zarotniki so nameravali izvršiti celo vrsto terorističnih akcij v Italiji. Atentat na kralja naj bi bil samo začetek in znamenje za nadaljno delo. Varnostne odredbe so bile zadnje dni še poostrenejše in je zlasti kontrola meje tako stroga, da je potovanje silno oteženo.

V fašističnih krogih zatrjujejo, da bodo vsi zarotniki obsojeni na smrt in ustreljeni v skupinah.

Dosedaj sta bila aretirana že dva glavna krivca atentata. Enega so zgrabili približno 200 m od kraja, kjer se je izvršila eksplozija, drugega, Romula Tranquilla, pa v Comu in so ga že prepeljali v Milan.

Stanovanjska anketa v Mariboru

Na posebna vabila društva stanovanjskih najemnikov se je vršila sinčič anketa o stanovanjskem vprašanju sploh in posebej še o spomenici, ki jo društvo predloži na merodajna mesta.

Povabljeni so bili zastopniki strokovnih organizacij, pravniki, poslanci itd. Povabilu se je odzval tudi priznani strokovnjak v stanovanjskih zadevah, višji ravnatelj g. Vrabl. Vseh odzivov je bilo 30.

V interesu najemnikov je predvsem, da se odpovedi izvršijo po pristojnem rednem sodišču z navedbo tehtnih razlogov, da sodnik ugotovi po svojem prepričanju, če je odpoved utemeljena, upoštevajoč krajevne razmere in potrebe, gmotno stanje najemnika in najemodajalca in da odpovedi brez razloga odbije sodišče a limine.

Sodnik naj bi odpovedi lahko odgodil za največ 6 mesecev in dosedanje sodne odpovedi naj bi se na zahtevo prizadetih revidirale. Vsaka stranka naj nosi svoje stroške.

Tudi v najemniških sporih naj bi odločalo sodišče, upoštevaje gmotne razmere obeh prizadetih strank. Najemnina naj bi bila med 6 in 10 kratnim zneskom l. 1914.

Prasna stanovanja naj hišni lastniki oddajo najpozneje v roku 1 meseca, sicer jih sodišče po lastnem zaznanju ali na ovadbo pozove, da to store v roku 14 dni in jih kaznuje sicer z globo.

V krajih, kjer je pomanjkanje stanovanj, sme sodišče prepovedati preurejanje stanovanj v poslovne prostore in kaznovati prestopke prepovedi z denarnimi globami.

Glede višine podnajemnin določi občina normalne in maksimalne cene. Najemnika, ki bi zahteval višjo podnajemnino, sme kdorkoli ovaditi sodišču, ki ga kaznuje z globo. Vse denarne kazni naj se stekajo neposredno v gradbeni fond dotične občine. Temeljna misel zakona bi morala biti: maksimiranje najemnin in utemeljene odpovedi po sodnijski razsodbi.

Za vse to imajo najemniki doslej tehtnih razlogov. Tako n. pr. je neki posestnik l. 1919 kupil hišo za 25.000 Din. Najprej je dobival na najemnini letno 3600 kron, pozneje mu je pa kosmata najemnina letnih 25.000 Din hišo že parkrat plačala. Drugi je hišo kupil pred dobrim letom za 225.000 Din, sedaj pa prodal za

400.000 Din. Zaslužil je 175.000 Din plus najemnino.

V Mariboru je precej že več mesecev praznih stanovanj. Eno je prazno že tri, drugo pa dve leti. In med tem so ljudje bivali pod mostom! Značilno je, da je neki posestnik stranki pred pričami najprej obljubil, da bo odpoved za nekaj tednov odgodil, ko je priča odšla, je pa to preklical ter dejal, da počaka nekaj tednov, če se mu plača 500 D.n. Primerov grdega izkoriščanja največje revščine je še več.

60letnica Čitalnice v Ljubotmeru

Čitalnica je preteklo nedeljo, 15. t. m. slavila 60 letnico svojega obstoja. Slavnost se je vršila v Sokolskem domu v navzočnosti mnogobrojnega narodnega občinstva iz mesta in okolice ter iz Ptuja in Murske Sobote. Sokolski orkester je zaigral uvodoma Triglavsko koračnico, nakar je v vezani obliki pozdravil slavljeno pesnik Cvetko Golar, za kar je žel toplo zahvalo. Predsednik Čitalnice, srezki nadzornik Fr. Karbaš je podal sliko dela in boj za časa Čitalničnega obstoja. Iz podanega sem posnel, kako ogromno delo je izvršila Čitalnica in s tem končala, ker je rodila Sokola, ki bo nadaljeval započeto delo. Za svoje izčrpano poročilo je prejel g. govornik obilo pohvale. Sledila je burka: »Eno uro doktor«, ki je izbornu uspeša. Povsem lepo pa se je zaključila slovesnost z našim »Morjem Adrijanskim«, ki ga je ognjevitno odpel sokolski moški pevski zbor ob spremljevanju sokolskega orkestra, ki je neumorno sviral pod energično taktirko g. Ljubeja. Po programu je bila zabava s plesom, ki je dokaj primerno zaključila to redko slavnost. -ar.

Zadruga mlinarjev.

Žagarjev, kamnolomov, oglježgalcev itd. za sodni okraj Laško imajo v nedeljo, 29. t. m. ob 14. uri v dvorani hotela Tadija v Laškem redni letni občni zbor. V slučaju nesklepčnosti bo občni zbor eno uro pozneje ob vsakem številu članov.

Japonski cesar na Češkem.

PRAGA, 17. aprila. V Marijanskih Laznih se mude že več dni osebni zdravniki japonskega cesarja. Izvršili so vse priprave za prihod mikada, ki ostane tamkaj dalje časa, da popolnoma okreva.

Velikonične izjave ministrskega predsednika

G. VUKIČEVIĆ HOČE VLADATI ŠETRI LETA. — GLASOVI KDK MU NISO POTREBNI NE ZA ANGLEŠKO POSOJILLO NE ZA NETTUNSKO KONVENCIJE.

Ob pravosolnih velikonočnih praznikih se je g. Vukičević mudil v Splitu in je porabil to priliko, da je v intimnem krogu svojih pristašev povedal nekaj misli in nazorov o položaju. Vprašanja, kedaj bo sklicana narodna skupščina, se ni dotaknil. Pač pa je izrazil svoje prepričanje, da do ostavke vlade ne pride, češ da se dela sedaj na tem, da ostane današnja skupščina za vso perijodo. G. Vukičević se je očividno s to čudno izjavo nekoliko prenaglil, ker se zdi, kakor da identificira skupščino s svojo vlado. So pač gg. radikali čudni ljudje: na eni strani identifikacija radikalne stranke z državo, zdaj pa še istovetenje Vukičevićeve vlade z narodno skupščino!

Druga zanimivost v izjavi g. Vukičevića je sledeča: Kombinacija s koncentracijsko vlado, v katero bi bila šla tudi Kmečko-demokratska koalicija, se je po njegovem mnenju razbila, ker radikalni klub ni mogel in tudi v bodoče ne bi mogel dovoliti, da bi stal na čelu vlade kdo drugi nego član radikalnega kluba. Tudi dr. Korošec — pravi g. Vukičević — je samo za vlado, kateri stoji na čelu radikal, in tudi Spaho ne bi šel v kombinacijo brez radikalov.

Dalje pravi g. Vukičević, da radikalni in tudi Davidovičevi demokrati sedaj sploh niso več za to, da bi Kmečko-demokratska koalicija vstopila v vlado. To pa baje zaradi nekih izjav g. Radića ob priliki obiska naših parlamentarcev v Pragi. Te izjave so baje takšne narave, da danes tudi oni demokrati, ki so poprej bili za vstop KDK v vlado, ne bi lomili z radikali zavolte Radića in Pribečevića.

Radićeve kombinacije z dr. Marinko vičem smatra g. Vukičević neresnim baš radi znanega stališča radikalnega kluba, da nihče drugi ko radikali ne sme biti na čelu vlade.

G. Vukičević tudi zavrača vesti, da bi vlada poskušala ustanovljati novo hrvatsko stranko, češ da izkustva z dr. Šurminom in dr. Nikčevićem kažejo, da bi vsaka takšna akcija bila obsojena na fižasko. Zdi se, da hoče g. Vukičević s svojimi izjavami nekoliko zabrisati javnosti oči glede tozadevnih ponesrečenih akcij, zlasti tudi one z našimi prečanskimi privredniki.

Značilna je pa vsekakor izjava g. Vukičevića, da vlada ne potrebuje pristanka Kmečko-demokratske koalicije niti za angleško posojilo niti za nettunske konvencije. To stališče g. Vukičevića je nečuvstvo cinično, ker predstavlja danes KDK zastopstvo treh četrtin celotnega naroda, to je ogromne večine vsega prečanskega prebivalstva in se v nobeni državi z normalnimi razmerami tako važne zadeve ne bi reševale na tak način. Stališče g. Vukičevića je tembolj obsodbe vredno, ker stoji dejstvo, da KDK ni principielno proti angleškemu posojilu in nettunskim konvencijam. Pač pa v slučaju posojila odločno odklanja odgovornost za nje, ako se pred definitivnim sklepom natančno ne določijo vse podrobnosti glede izdaje posojila.

Dejstvo je, da je finančni minister g. Marković sam priznal g. Pribečeviću, da se ni z bančnimi grupami, ki bi posojilo dale, nič dogovoril glede kurza posojila, tako da nam lahko Angleži izplačajo za 100 funtov dolga efektivno samo 85 funtov. Pač pa je že sklenjen dogovor glede procentov za provizije. Če torej danes KDK tak način sklepanja posojila odločno odklanja, ker hoče obvarovati narod ogromne večstomilijonske škode, g. Vukičević pač skrajno slabo služi interesom države in naroda, ako brisantno izjavlja, da glasov KDK za posojilo ne potrebuje. Seveda pa dela to, ker ve, da bodo klerikalni in muslimanski mame-luki glasovali za vse, kar jim bo serviral g. Vukičević glede posojila, pa naj bi bilo še tako nepošteno in še v takšno škodo državne in narodne celote. Saj bodo tudi oni pri tej kupčiji zaslužili. Teh dejstev ne zabrišejo še tako lepe besede g. Vukičevića s tem, kako se bo posojilo porabilo za povzdigo kmetijstva, za regulacije rek i. t. d.

»Bremen« odleti v soboto v Newyork

NEWYORK, 17. aprila. Poprava »Bremena« se je zavlekla, ker v Ameriki ni mogoče dobiti potrebnih rezervnih delov. Zato so demontirali sedaj šestrsko letalo »F 13«, da uporabijo razne rezervne dele in propeler za »Bremen«. Prihod »Bremena« v Newyork se pričakuje šele za soboto. Ako pa bo popravilo nemogoče, bo dala ameriška vlada na razpolago posebno letalo, s katerim odlete potem letalci v Newyork, kjer jih že nesir-pno pričakujejo in jim pripravljajo svečan sprejem.

Polet Budimpešta - Newyork

BUDIMPEŠTA, 17. aprila. Ohrabreni po uspehih nemških letalcev se pripravljajo sedaj tudi trije madžarski letalci, da prelete zračno progo Budimpešta-Newyork. Eden izmed njih je celo izjavil, da bo letel iz Budimpešte v Newyork in nazaj. Listi poročajo, da bo vso akcijo financiral princ Windischgrätz.

Strašna tramvajaska nesreča v Berlinu

BERLIN, 17. aprila. Na vogalu Heeresstrasse in Rennbahnstrasse se je dogodila katastrofalna tramvajaska nesreča. Neki tramvaj z dvema priklopnima vozovoma je skočil s tira, se prevrnil in pokopal pod seboj vse potnike. Osem ljudi je obležalo na mestu mrtvih, okoli 90 pa je težje ali lažje ranjenih.

Ukradena diamantna ogrlica

PARIZ, 17. aprila. Policija je aretirala nekega poštnega uradnika, ki je takoj priznal, da je ukradel diamantno ogrlico, vredno 6 milijonov frankov, odposlano dne 24. julija preteklega leta iz Pariza v London. Aretirani uradnik je pokazal tudi kraj, kamor je skril ukradeni nakit, tako da je upanje, da dobi lastnik dragoceno ogrlico nepoškodovano nazaj.

Akademsko pevsko društvo „Obilič“ v Mariboru

NEKAJ ZANIMIVIH PODATKOV IZ DELOVANJA ENEGA NAŠIH NAJBOLJŠIH PEVSKIH ZBOROV. »OBILIČ« POTUJE NA TURNEJO NA DUNAJ. — V PETEK KONCERT V MARIBORU.

V petek 20. tm. bomo pozdravili prvič v našem mestu beograjsko akademsko pevsko društvo »Obilič«, ki potuje na koncertno turnejo na Dunaj in priredi ob tej priliki tudi v Mariboru koncert z istim sporedom, s katerim se bo predstavilo Dunajčanom. Ne bo odveč, če seznanimo naše čitatelje v čisto kratkih potezah z zgodovino in delom tega našega uglednega in naprednega zbora.

»Obilič« je bil ustanovljen l. 1884., ko je bila v Beogradu na mestu današnje univerze še t. zv. Velika šola. Skozi vrste »Obiliča« so šli vsa desetletja ugledni srbski politiki, učenjaki in umetniki. Društvo je imelo nekdaš polet svojega umetniškega značaja tudi karakter splošnega akademskega društva s ciljem splošne družabno nacionalne vzgoje. Prav tako znači »Obilič« še danes v vsakem oziru reprezentativno akademsko organizacijo.

Ko so se ustanovila mnoga nova društva z izključno patriotskim ciljem, se je oprijel »Obilič« svoje glavne naloge — glasbeno umetniškega napredovanja. Zlasti uspešno je delo v tem smislu po prevratu. — Od leta 1924. je »Obilič« zbor v Beogradu na prvem mestu. Pred vojno je »Obilič« prepotoval vso Srbijo, l. 1911. je bil v Rusiji pod vodstvom predsednika univ. prof. Milana Andonovića. Po vojni je imel mnogo nastopov po vsej Jugoslaviji, l. 1925 pa tudi turnejo na Poljsko in lani na Grško. Povsod je žel najlepše uspehe.

Lanskega meseca februarja je priredil »Obilič« prve koncerte v Zagrebu in Ljubljani. Zlasti v slovenski prestolici se je njegovo bivanje spremenilo v pravo

bratsko nacionalno manifestacijo. Celokupno meščanstvo je z odkrito in glasno radostjo sprejelo beograjske akademike pevcev in jih z vojaško godbo tisočglavo spremljalo po ljubljanskih ulicah. Mnogi niso mogli prisostvovati koncertu v Unioni, ker so bile že v predprodaji nekaj dni razprodane vse vstopnice. Koncert je tudi z umetniškega vidika popolnoma uspel. Celovrstno komadov je moral zbor ponavljati.

In v petek se bo nudila končno tudi našemu mestu prilika, da spozna »Obilič«, ki nam bo dal koncert z novim razširjenim sporedom, ki je določen tudi za Dunaj. S svojim nastopom dne 9. t. m. je izzval »Obilič« v Beogradu pravo senzacijo v glasbenem svetu. Izvajal je velik sinfonični psalm »Kralj David«, delo francoskega komponista Artura Honeggerja, ki je postal znan s tem delom po vsem svetu. Delo opeva življenje kralja Davida iz stare zaveze. Komponirano je v duhu oratorija za mešan zbor, orkester, tri soliste (sopran, alt in tenor) ter dva recitatorja. Nastopilo je preko 200 oseb pod taktirko sedanjega pevovodje g. Lovra Matačiča, nekdanjega dirigenta ljubljanske, a sedaj beograjske opere.

Na sporedu »Obiliča« so danes najboljše dela starejših, novejših in najmlajših naših umetnikov komponistov. Zlasti se polaga važnost in pozornost na ona dela, katerih muzikalno-vokalna vrednost utegne priti do polnega izraza le tedaj, če jih izvaja velik, močan, homogen in tehnično izpopolnjeni zbor, kakršen je ravno Obiličev.

simfonijo, katero smo že slišali l. 1920. od takratnega vojn. kapelnika F. Herzoga. Vse druge točke pa so se pri nas proizvajale prvič (seveda izza prevratne dobe).

Orkester je bil topot sestavljen iz godbenikov »Drave«, iz povabljenih naših najboljših instrumentalistov in iz enega člana vojne muzike. Bilo je na odru okoli 40 proizvajajočih, od katerih odpade polovica na člane »Drave« in polovica na ostale. Pri tem se je videlo, da razpolaga naše mesto s prav dostojnim številom uporabljivih orkestralnih moči. Težkoče so se pri zasedbi pihal. Prvič ne odgovarjajo vsi pihanci v kvalitativnem oziru in drugič, nekatere partije niso bile sploh zasedene. To se je čutilo osobito na mestih, ki zahtevajo polne akorde. Bistveni akordni deli so tu pa tam manjkali. Kazalo bi, v takih slučajih dotična mesta dodeliti kakemu drugemu instrumentu s sorodno barvo, če že ne celi part. Dosegla bi se vsaj neka polnozvočnost, čeravno zaželjena barva ne bi prišla do izraza. Kot aktivum pa je zabeležiti, da trobilci niso bili vsiljivi in da se je v splošnem dosegla neka izglajenost v tonski moči. Ves program je bil zadovoljivo naštudiran in videlo se je, da se je tu storilo vse, kar je bilo pri podanih okoliščinah storiti možno. Z veseljem moramo priznati veliko vnušo, s katero se je igralo. Dirigent g. kapelnik L. Herzog se je močno potrudil, podati najboljše in jo dosegel v skromno odmerjenem času rezultate, ki so resnega upoštevanja vredni. Vodil je orkester z živahnostjo in polagal pažnjo na kvalitativno izvajanje in izrazitost. Uspeh, kojega je dosegel, je prav časten zanj, kakor tudi za ves proizvajajoč orkestralni aparat.

Z moralnim uspehom more biti vodstvo »Drave« zadovoljno, kar je dokazal lep aplavz, kot priznanje publike. Le žal, da Unionska dvorana ni bila tako zasedena, kakor bi si bila to zaslužila ta prireditelj. H. D.

Nakup slame za garnizijo.

Na področju komande mariborskega vojnega okrožja se vrši komisijsko nakupovanje slame za garnizijo Maribor do konca avgusta. Nabavna cena znaša 38 par za kg, ki se izplača po odbitku 1/2% davka prodajalcem v gotovini. —

Mariborski in dnevni drobiž

Prisega vojaških novincev

Danes ob 10. dopoldne so položili letošnji vojaški novinci mariborskega 45. pešpolka svečano prisego, da bodo zvesto služili kralju in domovini. K lepemu slovesnemu aktu je prišlo tudi precej civilnega občinstva, ki v Mariboru z vednim zanimanjem sledi življenju naših vojakov, v kolikor ni ono omejeno na izključno notranje udejstvovanje v vojašnicah. Na prostranem dvorišču vojašnice kralja Aleksandra v Melju so bili že razvrščeni vojaki v tri skupine, ločene po pravoslavni, katoliški in muslimanski veroizpovedi, ko je ob 10. prišel poveljnik naše garnizije, gospod general Spasić v spremstvu poveljnika polka g. polkovnika Petkovića in pozdravil zbran častniški in vojaški zbor. Nato so imeli na vojake daljše govore pravoslavni prota g. Trbojević, vojaški imam g. Halil beg Imamović in vojaški duhovnik g. Zavadlal, ki so predložili novincem važnost in svetost prisege in zlasti poudarjali razliko med nekdanjo zaobljubo, ki so jo morali dajati predniki v tujih državah proti lastnemu narodu in današnjo zakletvo, ko obljublajo vernost svojemu narodu in kralju svoje krvi. Med posameznimi govori in polaganjem prisege je svirala vojaška godba pod vodstvom kapelnika gosp. majorja Čermaka. Pred koncem sta nagovorila nove vojake še general g. Spasić in polkovnik gosp. Petković opozarjajoč na dolžnosti, ki jih ima junak do svoje domovine in do svojih sorojakov onstran naših mej. S trikratnim »živjelo!« vzklikanjem vrhovnemu poveljniku kralju Aleksandru in celokupnemu kraljevskemu domu ter odsviranjem državne himne je bila zaključena vojaška slovesnost.

Občinski svet mariborski.

Na dnevnem redu seje mariborskega občinskega sveta, ki se bo vršila v četrtek popoldne, so med drugim sledeče točke: Predlog kuratorija dnevnih zavetišč, da se ustanovi v magdalenskem predmestju dnevno zavetišče; preskrba mestnih delavcev in drugih mestnih uslužbencev za starost in onemoglost; predlog za zopetno postavitev Tegethofovega spomenika; obdajba zvišane najemnine nad zlato pariteto; kanalizacija in regulacija Einspielerjeve ulice; nakup mestnega pokopališča v Pobrežju po župnem uradu Sv. Marije v Mariboru.

Železničarsko zborovanje.

Za jutri ob sedmih zvečer je sklicano pri Unioni železničarsko zborovanje, na katerem se bo razpravljalo o odpustu delavcev iz železniških kurilnic in o železniških živiliških skladiščih. Radi odpustov se je podala v Beograd posebna deputacija, ki se še pa ni vrnila. —

Otvoritev brzojava in telefona v Sv. Marjeti ob Pesnici.

Dne 5. aprila je bila pri pošti Sv. Marjeta ob Pesnici otvorjena brzojavna in telefonska služba. —

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Od 8. do 14. aprila so bili prijavljeni mariborskemu mestnemu fizikatu trije slučajji obolezlosti na nalezljivih boleznih in sicer po 1 slučaj škrlatinke, tifusa in šena, ki pa niso končali s smrtnim izidom. —

Koncert »Obilič«.

Za petkov koncert beograjskega akademskega zbora »Obilič«, pri katerem nastopi pod taktirko opernega dirigenta g. Matačiča 120 pevcev z izredno zanimivim sporedom, je predprodaja vstopnic že pričela. Radi izrednega interesa, ki vlada za ta koncert akademikov, priporočamo pravočasno nabavo vstopnic. Apeliramo pri tem na mariborsko javnost, da se s posetom oddolži obisku tako odličnih gostov, kot je »Obilič«. Krasen spored koncerta objavimo v prihodnji številki. —

Zamenjava turških novčanic.

Turčija zamenjuje ves turški papirnati denar bivšega turškega imperija za nov papirnati denar turške republike. Zamenjava se je pričela dne 5. decembra 1927 in traja do 5. junija 1928 (šest mesecev). Po preteku tega roka izgubi papirnati denar bivšega turškega imperija vsako vrednost. —

Grajski kino v četrtek

Mačja steza

Sudermann

Občni zbor Protituberkulozne lige v Mariboru

se bo vršil v petek, dne 20. t. m. ob 17. uri v bolnici.

Otroški telesni plod

so našli včeraj na njivi g. K. v Studenčih. Plod je star 4—5 mesecev in je prišel najbrže iz kake greznice s fekalijami na dotično njivo. Tekom današnjega dne bo plod pregledala zdravniška komisija ter ugotovila starost in spol. Orožništvo pridno poizveduje za storilko in je upati, da bo kmalu izsledena. —

Neznan gluhomem deček

v starosti 12 do 14 let, širokega obraza, scitlih las in oči, čokate postave in prijaznega obnašanja, je bil najden brez spremstva pred nekaj tedni na ulici v Mariboru, ter oddan potom mestnega socialnega urada v začasno oskrbo dečjega doma. Od dečka, ki je popolnoma gluhomem, sicer pa normalen, ni mogoče doznati bivališča njegovih svojcev. Sodeč po nekih razglednicah in nekaterih drugih rečeh, ki so se našle pri njem, je morda iz bližine Ptuja. Pri sebi ima v primitivnem nahrbtniku rusko bluzo in čepico. Ako dečka kje pogrešajo, odnosno, če bi kdo vedel odkod je ta deček, se prosi, da se takoj javi mestnemu socialnemu uradu v Mariboru. Ni izključeno, da je kdo otroka nalašč privedel v mesto in ga tu prepustil njegovi usodi, ker se taki slučajji večkrat dogajajo. —

Požar z Zg. Hočah.

Pozno sinoči je gorelo v Zgornjih Hočah. Oškodovano je neko gospodarsko poslopje. Gasili so mariborski in domači gasilci. —

Hrup in ropot motociklistov

ni samo velika nadloga, temveč tudi groda brezobzirnost. Mladi motociklisti povzročajo zlasti ob sobotah in nedeljah, ko se zgodaj odpravljajo na izlete ali pa pozno vračajo domov, po glavnih ulicah hrup kakor svetopisemski trobente pred Jeriho. Če imajo dovolj denarja za motorje, naj si nabavijo še naprave, ki udušijo ropotanje. Obzirnost do drugih je dolžnost. Hvalevredno je, da je policijski komisariat podvzel najstrožje korake proti obijnosti in brezobzirnosti motociklistov. Za hrup in ropot ni več kazni izpod 100 Din. Že za prvič je 100 Din najmanj. Večkratno brezobzirno ropotanje si bo pa vsak dobro zapomnil. Stražnikom je strogo ukazano, da ne spregledajo nobene brezobzirnosti. —

Prestopkov proti pasjemu zaporu

je dnevno večje število, množijo se pa tudi slučajji, da pes koga obgrize. Včeraj je prijavil nekdo iz Pobrežja, da ga je pes ugrizel v Koroščevi ulici ob vhodu na sportno igrišče. Torej še tam, kjer toliko ljudi hodi, pustijo brezobzirni ljudje svoje pse brez nagobčnikov. Če ne ustraši nevarnost stekline, bodo morale ustrašiti strožje kazni. —

Trgovske pomočnike

opozarjamo na redni občni zbor, ki bo jutri v petek 20. t. m. zvečer v hotelu »Pri Zamorcu«. Poleg novih volitev so na dnevnem redu še druge zanimive točke. Vabi Pomočniški odbor Trgovske gremija. —

Ljutomer.

Dramatski odsek Sokola v Ljutomeru ponovi na splošno željo in posebno naših prijateljev iz okolice in Murske Sobote v nedeljo dne 22. aprila ob 3. popoldne M. Dreyer-jevo dramo »Ljubezen sedem najstletnega«. Premijera te predstave je bila prvovrstno odigrana ter priznomo našim požrtvovalnim igralcem, da morejo tudi amaterji nuditi lep duševni užitek. Predprodaja vstopnic za Ljutomer v trgovini Fran Repič, za Mursko Soboto v trgovini Brumen. Predstava traja 2½ ure ter imajo vsi zunanji posetniki zvezo na večerne vlake. — 817

Znamenitost Koroške ceste

je trdka L. Ornik, kjer dobi človek vse, kar rabi za oblačila. Kdor ne verjame, naj se prepriča. — VI.

Gojzerji.

lahki 1/2 težki in original kakor tudi nad 30 modelov promenadnih čevljev nudi Karo, Koroška c. 19. — IV.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Torek, 17. aprila ob 20. uri »Rigoletto« ab. A. Kuponi.

Sreda, 18. aprila ob 20. uri »Kreutzerjeva sonata« ab. B. Kuponi.

Verdi: Rigoletto

Ta popularna Verdijeva upera, ki spada k stalnemu repertoarju vseh večjih odrov, je doživela lani pri nas 7 predstav. Letošnja zasedba je bila v glavnih vlogah ista, le bas-partiji bandita Sparafucile in grofa Monterone sta absolvirala gg. Stanković in Skrbinšek. Nehote smo primerjali letošnjo izvedbo z lansko in pri tem z zadovoljstvom ugotovili lep napredek pri poedinih predstavnikih, kakor v ansamblu. Proizvajalo se je z neko sigurnostjo in živahnostjo, kar je izzvalo pri občinstvu polno priznanja. Stališče, ki ga zavzema g. operni ravnatelj Mitrović glede ustvaritve stalnega opernega repertoarja, je povsem pravilno. Občinstvu se nudi prilika, muzikalne vrednote, kakor so to Verdijeve opere, temeljito spoznavati in kvaliteta proizvajanih raste, kakor smo to videli spet topot. Da se ujema s tem načelom tudi naša gledališka publika, je dokazal živahen aplavz in dobro obiskano gledališče. Imejtelji glavnih vlog so bili z dirigentom vred poklicani ponovno pred zastor. H. D.

Schubertova proslava

Narodno železničarsko glasbeno društvo »Drava« je priredilo v nedeljo dopoldanski simfonijski koncert v proslavo stoletnice smrti velikega mojstra Schuberta. O njegovem življenju in o pomenu njegovem za razvoj glasbene umetnosti je poljudno govoril v uvodnih besedah g. skladatelj D. v. S. tem je prišlo prav lepo do izraza, da se tudi naša pesem, katere odlični zastopnik je g. Dev, kot nabiratelj narodnega gradiva in kot komponist, poklanja velikemu pevcu, ki je oplodil s svojimi nesmrtnimi deli ves pevski svet.

Spored je vseboval samo orkestralna dela Schubertova in sicer dve overturi (»Alfonso in Estrella« ter »Rosamunda«), uvodni akt k »Rosamundi« in H-mol

Fantastična zgodba o cesarju Viljemu

KAKOR DA JE VSE RES.

Angleški književnik Fred. C. Smale je spisal fantastično črtico, ki ne trdi nič več in nič manj kot to, da je nemškega cesarja Viljema I. 1915. v taborišču za fronto izmenjal neki blazni zločinec. Naj sledi par odlomkov iz te črtice:

V močno zastraženem paviljonu se je nagibal nad mizo polno zemljevidov in načrtov človek zavihanih brk v vojaški obleki. Zraven njega je stal kolos, čegar lice je bilo radi skrbi in misli še bolj namršeno, kakor navadno. Naenkrat je pa v paviljon stopila tretja oseba brez vsake prijave. Kolos dvigne glavo in še bolj namrši obrvi. Takoj, ko je pogledal, se mu je pa lice silno spremenilo. Z drhtečim glasom je komaj spregovoril: »Gott!«

Njegov pogled je blodil od človeka, ki je stal z njim ob mizi do onega, ki je stal pri vratih. Ta je bil do pičice enak onemu pri mizi po licu, uniformi in celo po dekoracijah. Ko je začel besedo kolosa, se je tudi človek ob mizi okrenil in ostrmel. Ko je prišel zopet k sebi, je srdito vskliknil:

»Kaj pa to pomeni, Hindenburg? Kdo si dovoljuje tako komedijo? Kje so straže? To je res neverjetno!«

Človek pri vratih je dvignil roko, kakor da zahteva mir in spregovoril:

»Oprostite, gospoda...« Njegov glas je zvenel ravno tako, kakor glas pravega Viljema II. za mizo... »Izkažite mi čast mirnega poslušala.«

»Kako ste mogli priti sem?«, je vskliknil Hindenburg z obupanym glasom. »Kako ste mogli priti skozi vse straže? Govorite! Govorite takoj! In ne ganite se, ker ste sicer takoj mrtvi!«

Čuden obiskovalec je izpovedal, da je gledališki igralec in da bi rad zastopal cesarja, ki ga zna tako odlično predstavljati, na vseh nevarnih mestih na fronti. Priporočal je to svojo dobro idejo ter prosil, naj se sprejme. Črtica nadaljuje:

Viljem II. ga je poslušal ves začuden. Hindenburg je pa kričal: »Kaj straže, ti norci ne vedo, da sem z Veličanstvom že dolgo v paviljonu in da sploh nisva šla ven?« Končno je cesar prišel do besede: »Predzrnost tega človeka presega vsako mejo. Sicer mi pa mora biti jako podoben, da je lahko vse prevaral. Pogledajte ga bolje, Hindenburg, pa mi recite, kaj o tem mislite!«

Igralec se je moral obračati, Hindenburg ga je pa ogledoval od vseh strani. »Zares, podobnost je strašna, da bi se še tam lahko zmotil.«

Viljem II. je nezadovoljno majal z glavo: »Lahko bi enostavno poklicali stražo, da zapre tega človeka. Zdi se mi pa, da to ne bi bilo ravno najboljšo postopanje. Naj se ta človek malo odstrani, da rešiva to stvar.«

Igralec je moral stopiti v kot, cesar in maršal sta se pa posvetovala. Ko sta bila gotova, je Hindenburg stopil k igralcu, ta mu je pa nenadoma vrgel perišče paprike v oči. Hindenburg je zatusil od bolečin ter padel.

Na tleh je čul po sobi najprej ropot, potem revolverski strel in padec nekega trupla.

Z muko je odprl boleče oči. Bila je tema. — »Na pomoč! Na pomoč!« je vpil, prihrule so straže in ko je postalo zopet svetlo, je stal ob mizi cesar bliskajočih oči z revolverjem v roki.

»Napadel me je, streljal sem«, je vpil na ves glas, pokazal na tla in dodal: »Mislim, da sem ubil izdajalca.« Pred njegovimi nogami je ležalo truplo s prestreljeno glavo v mlaki krvi. Hindenburg je drhtel in vpil: »Kdo je ubit? Kdo je ubit? Povejte mi resnico, ker ne vidim!« Človek, ki je stal z revolverjem v roki, mu je položil roko na ramo ter dejal: »Pomirite se, maršal, vse je dobro! Infamni izdajalec je mrtev, jaz, Vaš cesar sem živ.«

Ravno, ko so hoteli odnesti mrliča, je pa straža privedla nekega civilista. »Veličanstvo«, je javil službujoči častnik, »ta človek se ne da odpraviti, na vsak način hoče govoriti!«

Mož se je predstavil kot profesor zdravnik, blaznice iz Düsseldorfa ter poročal, da mu je ušel nevaren blaznež, ki se je izdajal za cesarja. Rekel je, da

je srečen, ker se je vse dobro končalo. — »Če je tako, profesor«, je spregovoril z zamolklim glasom človek, ki je ostal živ, »potem ste tudi vi mnogo krivi na tragediji, ki bi bila lahko še hujša.« — Naenkrat se je pa profesor sklonil k mrliču ter mu odvihal roko. Videlo se je, kako je mahoma prebledel in kako mu je pot stopil na čelo. Nekaj je hotel spregovoriti, straža ga je pa odvedla v zapor.

Ko sta bila zopet sama, je Hindenburg uprl svoje krvave oči v cesarja: »Želite, Veličanstvo, da nadaljujemo?« — »Da nadaljujemo?« je ta ponovil, kakor da ne razume. »Da, radi zapovedi, ki jih je hotelo Veličanstvo izdati ravno v trenutku, ko je vstopil oni človek.« — »Ne, ne, nočim ne... Dogodek me je zmedel. Bomo pa jutri.« »Ali Veličanstvo... oienziva? Von Kluck mora še nočjo dobiti zapovedi, ali drugače vse propade!« »Rekel sem vam že, da nočjo ne morem. Pustiti me na miru!« Ostro so zvenele te besede.

Hindenburg je bil že pri vratih, a se je zopet obrnil: »Ta profesor je nekaj iskal na blazneževih roki in ni našel. Torej blaznež ni ubit...«

»Maršal«, ga je prekinil drugi, »čudim se, da ne mislite na to, kaj bi bilo, če bi bil cesar ubit. Sovražniki bi znali to izkoristiti. Vojska bi se spuntala in narod bi se dvignil. Ukazujem vam molk v imenu domovine, katero je treba rešiti. Vaš cesar ni mrtev, vi imate cesarja. Živela domovina!«

Hindenburg je zadržal ter odšel skozi vrata z izrazom groze. »Mein Gott«, je mrmral po poti.

»Blaznež! Blaznež na prestolu! In vendar ima prav! O Bog na nebu, kako strahovito prav!«

Od službujočega častnika je še zvedel, da se je profesor stopivši v ječo zastropil, da ni spregovoril niti besede.

Tako angleška črtica. Ko človek pomisli na Viljemovo početje, mora reči: Kakor da je vse to res.

Sreča v nesreči

Pred velikonočnimi prazniki so se vršile nočne vaje za zračno obrambo Londona. Ravno, ko so žarometi spremljali neki aeroplan, se je motor aeroplana pokvaril in aparat se je spuščal s tako naglico, da mu svetlobni žarki reflektorja niso mogli več slediti. Takoj je bilo jasno, da se je zgodila nesreča. Približno 300 m od tal je pilot skočil s padalom iz aeroplana. Aeroplan je medtem padel na zemljo in se popolnoma razbil. Pilot je pristal s padalom na železniški progi, vendar tako nesrečno, da je obležal nezvesten na tračnicah, kjer so ga kasneje tudi našli. Bil pa je tudi že skrajni čas, kajti že minuto kasneje je pridrvel ekspresni vlak iz Londona, ki bi ga sigurno povozil. Letalca, ki je bil v nesreči vendar srečen, so prepeljali v bolnico.

Kaj vse pride v statistiko.

Amerikanci imajo veliko veselje s statistiko. Vse mogoče preštevajo in naštevajo in njih statistična delavnost se čestokrat udeležuje na mestih in ob prilikah, da se moramo začudenc vprašati: bogzna, kako so prišli na to! Tako n. pr. naštevajo, kolikokrat se raznovrstne živali pojavljajo v slikah, ki so razstavljene v glavnih newyorških in bostonskih umetniških razstavah in muzejih. Konji so na vsaki 15., krave na vsaki 17., psi tudi, ovce na vsaki 27., kokoši in druga perutnina na vsaki 56., mačke pa na vsaki 142. sliki. Zajci se najdejo na vsaki 378. osli 567., gosi in race pa na vsaki 1735. sliki. Ker je statistika temeljita, so naštevate seveda še razne druge živali.

Pisatelj Shaw in godba.

Angleški pisatelj Bernard Shaw je velik nasprotnik pojedin z godbo. Ko so ga nekoč nekam povabili in je že videl pripravljene godbenike, je stopil h kapelniku ter mu dejal: »Ali bi bili tako ljubezni ter igrali to, za kar bi vas prosil?« — »Z največjim veseljem!« je odgovoril kapelnik. — »Potem pa igrajte domino, dokler bom jedel.«

Sport

Ilirija v Mariboru!

V nedeljo nogometna tekma SK Ilirija—ISSK Maribor.

Prvak mariborskega okrožja se je že več mesecev pogajal s prvacom ljubljanskega podsaveza za odigranje tekme na naših tleh. Sedaj je končnoveljavno določeno, da pride Ilirija že prihodnjo nedeljo gostovat v Maribor. To srečanje bo razen mnogih drugih pozitivnih momentov, ki jih bo nudilo naši športni publiki, zanimivo tudi z ozirom na bližajoči se finale za prvenstvo Slovenije, v katerega prideta najbrž SK Ilirija in gotovo ISK Maribor. Ilirija nastopi v Mariboru z najboljšo postavbo, ki jo trenutno ima. Po daljšem času torej zopet enkrat nad povprečnostjo zanimiva igra!

Poraz italijanskega nacionalnega teama.

Pri nedeljski meddržavni tekmi Italija—Portugalska v Lizboni so zmagali domačini 4:1.

Jugoslavija v tekmi za Davisov pokal.

V svetovni borbi za Davisov pokal igrajo predstavniki naše države letos kakor znano s Finsko. Tekma se bo vršila v dneh 4., 5. in 6. majnika v Zagrebu. Finci so v tekmovalstvu za Davisov pokal še novinci in ni docela izključeno, da nam podležejo.

Vseslovanski nogometni turnir v Pragi.

Ob priliki proslave desetletnice obstoja češkoslovaške republike bodo priredili koncem oktobra t. l. v Pragi vseslovanski nogometni turnir, za katerega so pozvane reprezentance Poljske, Bolgarske in Jugoslavije. Včeraj je JNS prejel tozadevno oficijelno povabilo, ki ga seveda sprejema.

Rumunija - Turčija 4:2 (1:1).

Razen včeraj omenjenih meddržavnih tekem se je vršila v nedeljo tudi tekma med Rumunijo in Turčijo v Temešvaru, ki je končala z 4:2 za Rumune.

Belgija in Jugoslavija v tenisu.

Naš savez je sklenil z Belgijo meddržavno tekmo v tenisu za 7., 8. in 9. majnika. Igrali bodo v Zagrebu, ker se Belgijci baš vračajo iz Bukarešte, kjer igrajo prvo kolo za Davisov pokal.

HAZENA.

Concordija v Mariboru?

ISSK Maribor namerava za nedeljo povabiti na svoje igrišče prvaka jugoslovenske hazene Concordijo iz Zagreba, ki potuje drugo nedeljo na turnejo v ČSR. ISSK Maribor ima sicer zabavno hazenskih iger, vendar upa, da mu LHP v interesu sporta dovoli odigranje hazenske tekme s Concordijo in tako omogoči, da bodo imeli Mariborčani prihodnjo nedeljo veliki sportni dan z gostovanjem prvaka Slovenije v nogometu in prvaka države v hazeni. Družina Concordije je še vsakemu Mariborčanu, ki je gledal lansko tekmo, v najlepšem spominu.

Hazena Concordije na Češkem.

Naš državni prvak v hazeni Concordia odide 26. tm. na daljšo turnejo po ČSR. Igrala bo s Slavijo v Pragi, dalje v Pardubicah, Brnu, Zlinu in drugih mestih. Zagrebškim hazenašicam pripravljajo zlasti v Pragi krasen sprejem, kjer jih bodo pozdravili razen športnih društev tudi mnogi oficijelni predstavniki mesta z županom na čelu.

Če hoče norec čez ocean

V pariškem predmestju St. Ouen je oddal neki napol blazen človek 22 strel na dve svoji rojakinji, pri katerih je stanoval. Prestrašeni ženski sta pobegnili, blaznež pa se je zabarikadiriral v stanovalju in nato zažgal svojo posteljo. Policiji in ognjegascem se je le s težavo posrečilo, da so preprečili večjo nesrečo. Obe ženski sta kasneje izpovedali, da je njihov sstanovalec zdijval najbrže vsled tega, ker mu je nenadoma šnilo v glavo, da poleti čez ocean, in je hotel zato siloma iz stanovanja, da si kupi aeroplan. Ko sta mu hoteli to preprečiti, je zgrabil za samokres in pričel streljati.

Originalnost ameriškega velebogataša

Bogati Amerikanec Chanel, ki živi v Cannesu, je nekega dne dobil pri igri »baccara« veliko vsoto denarja. V sreči se je spomnil svojih prejšnjih čudaških akcij z denarjem in je naslednjega dne, ob 9. zjutraj, odprl okna svoje vile in pričel metati mimoidočim potnikom šopke po 10 do 20 frankov. A to mu še ni zadostovalo. Končno je potegnil iz žepa 75.000 frankov, vrgel denar zbrani množici ter potem zaprl okna in ostal ves dan doma. Zaman so hodili ves dan mimo njegovega stanovanja ljudje in čakali, da se ga morda zopet poloti želja, da osreči človeštvo.

Toda to ni prvič, da se je Chanel igral z denarjem. Nekoč je v Ameriki stavil s svojimi prijatelji, da bo ponudil mimoidočim ljudem milijon dolarjev, ki jih pa ne bodo hoteli sprejeti. Preblekel se je v ta namen v berača in je ves dan ponujal ljudem, ki jih je srečal, da jim napolni žep z dolarji. Seveda so se »berači« vsi smejali v obraz, ker so pač mislili, da je blazen ali pa da jim hoče dati ponarejene dolarje. Le neki delavec je v šali vzel dva snopiča po deset dolarjev. Chanel je na ta način dobil stavo.

Na ladji, ki ga je nekega dne peljala v Francijo, je vrgel snopič za 200.000 frankov, privezan na vrvi, v skupino morskih psov. Toda morske pošasti niso razumele darežljive geste ameriškega bogataša ter so odplavale naprej. Chanel je nato vzkliknil: »Čudno, ribe bolj prezirajo denar kot ljudi.«

Ta čudak-bogataš gotovo nima najboljšega mnenja niti o denarju niti o svojih bližnjih. Priporočljivo pa bi bilo vsekakor, da bi ga posnemali tudi naši bogataši. Imeli bi vsaj bolj mirno vest.

Najsrečnejša žena

Neka italijanska revija je stavila vprašanje, katera žena se da smatrati za najsrečnejšo. Dobila je mnogo odgovorov, od katerih so posebno zanimivi sledeči: Najsrečnejša je ona soproga, ki lahko po 30 letnem zakonu še dvomi o zvestobi svojega moža. — Ona, ki je na dan svoje srebrne poroke prepričana, da je njen zakonski mož več vreden od vseh njenih flirtov. — Ona, ki posadi svojega moža na prestol, žezlo pa ves čas sama obdrži. — Tudi Eva je bila priznana za najsrečnejšo in sicer radi tega, ker ni imela prav nobene tekmovalke ter ni mogla biti na koga ljubosumna. Po svoji lapidarnosti in svojem pesimizmu je pa zanimiv sledeči odgovor: Nobena žena ni najsrečnejša, ker ni noben mož najboljši.

Najnovejši film: „U najem“

Velika londonska posredovalnica za najem stanovanj ter za nakup in prodajo hiš in zemljišč si je uredila sedaj lastno filmsko podjetje, da lahko ljudem v filmu predstavlja vse svoje oferte. Interesenti gredo v posredovalnico, kakor v kino ter si iz filma lahko izberejo, kar jim ugaja. Filmi so namreč različni. Na enem so po vrsti vsa posestva, na drugem hiše, tretjem stanovanja, potem posamezne sobe in sploh vse, kar se daje v najem. Obiskovalec samo pove, za kaj se interesira in že ga postavijo pred film.

Hans Dominik:

Oblast treh

Težko je opisati dogodke naslednjih tednov avgusta. Dne 6. avgusta je neznana moč umrtvila veliko angleško in ameriško vojno brodovje. V magnetičnem vrtincu je bilo zavlečeno britansko brodovje v newyorško pristanišče. Ob isti uri je pa vleklo ameriško brodovje navzgor po Temzi.

Dan pozneje je v Združenih državah padel Stonard in sestavila se je nova vlada, v kateri je začasno prevzel dr. Glosin zunanje ministrstvo. Ob vsakem drugem času bi taka vladna sprememba razburila ves svet. Sedaj se je pa izvršila skoraj neopaženo. Neznana oblast in sila je splošno zanimanje tako zavzela, da politični preobrat v Zedinjenih državah ni mogel dosti zanimati.

V kateremkoli kotu sveta so se srečale angleške in ameriške vojne sile, povsod je posegla vmes neznana sila kot tretja.

Ameriška zračna bojna sredstva, ki so nenadoma prodirala proti Indiji, so bila ustavljena že na potu. Pri Lokkadiyah so popadala v morje. Angleška letala, ki so skušala napasti Panamski kanal, so pa tik pred Jamajko zašla v magnetičen ciklon, ki jih je zgrabil ter zanesel na najvišje vrhove Kordiljer. Posadke so rabile več dni, da so se izvlekle iz snežene puštinje ter dospele do prvih človeških naselbin. Vseposvobod je delovala oblast ter preprečila vse bojne spopade.

Dogodki v dobi od 6. do 15. avgusta so delovali na človeštvo tako nekako, kakor popotnikva palica v mravljišču. Največja vznemirjenost se je najbolje izražala v tisku vseh kultiviranih dežel.

Da dobimo vsaj nekaj pregleda nad največjim vtisom dogodkov teh osmih dni, moramo prizadeto človeštvo v vseh državah deliti na tri skupine: fizike, voljaške kroge in široke ljudske sloje.

Zastopniki vede so skušali na vse kriplje, najti točno razlago vseh čudnih dejanj in pojavov. Zabiranje in zbiranje energij, genijalna iznajdba Silvestra Bursfelda je pa ležala daleč izven znanstvenega znanja. Tako so tavalili v temi vsi znanstveniki, ki so s svojimi razlagami polnili velike liste vseh peternih

delov sveta.

Angleški letalski potapljači so bili vrženi 5000 metrov visoko na Kordiljere. Po maxwellskih enačbah so se končno dala preračunati magnetna polja, ki so zgrabila težka letala. Iz tega se je dalo sklepati, da bi neznana sila lahko tudi vojne ladje metala na visoke gore. Po teh ugotovitvah so začeli pisati listi o moči neznane oblasti v vedno širših obsekih.

V Zedinjenih državah so se pa držali malih podatkov, ki jih je zamogel dati državni tajnik zunanjih zadev dr. Glosin. Zlasti profesor Curtis je delal intenzivno in je lahko že 12. avgusta napravil poskus na odprtem morju. Okrog 10. ure je odplul njegov čoln s posebnimi aparati iz pristanišča. Curtis je pripravil aparat, ki lahko s svojimi žarki obvlada precejšnje magnetično polje. Za poskus se je uporabila stara torpedovka. Profesor se je nadal, da bo zamogel na daljavo 1000 metrov doseči magnetiziranje.

Obkoljen od svojih asistentov je stal pred pripravljenimi antenami, torpedovka je tudi že bila na svojem mestu. Električna energija visoke frekvence je zavirala po antenah.

Profesor Curtis je postal vznemirjen. Učinki, javljeni od torpedovke, so bili veliko večji, nego jih je sploh smatral za možne. Ukazal je ustaviti energijo v antenah.

Stežkim vzdihom je sedel na stol. Učinki na torpedovki niso prenehali. Nasprotno! Naraščali so, dokler ni elektromagnetni vrtinec torpedovke zgrabil, dvignil iz vode ter jo treščil ob peščen breg.

Onemeli so vsi na čolnu opazovali katastrofo. Na klic svojega prvega asistenta se je pa profesor Curtis ozrl ter zagledal čudovite učinke tudi na lastnem čolnu.

Naperjene antene so se spremenile v plin. Za trenutek so zelenkasto zažarele, potem pa izginile. Žice z izolatorji vred so padale napol raztopljene in raztrgane na krov. Potem je pa vrtinec zgrabil tudi čoln ter ga vrgel na breg.

Profesorja je vrglo v mahak pesek. To je bil konec ameriških poskusov. Po poročilu, ki ga je še isti dan poslal v Was-

hington, je bila izključena vsaka območja proti sredstvom tajnostne oblasti in sile.

Trinajstega avgusta je pa predaval profesor Raps na tehniki v Charlottenburgu o elektrodinamiki. Slušatelji so že pripravljali svinčnike, da bi si delali note o napovedani snovi. Nemški profesor je pa podal nekaj čisto drugega...

»Gospodje! Tudi jaz sem poskušal, da bi s sredstvi naše znanosti razkril skrivnost neznane oblasti. Učinki, o katerih se je zanesljivo poročalo, se dajo razjasniti le na ta način, da ima neznana oblast neko sredstvo, s katerim se lahko vsa energija na poljubnem mestu koncentrira in razvija. Po Oliver Lodgeju je energija vseмирja po deset milijard HP ur na kupični centimeter. Naša znanost do sedaj še ne pozna sredstva za osvoboditev te energije. Gotovo pa še ni sredstva, s katerim bi se lahko ta energija na velike daljave naperila in sprožila.«

Slušatelji so pisali. Šumel je papir, svinčniki so škripali. Profesor Raps je nadaljeval s svojim razlaganjem. Spuščal se je v podrobnosti in izračunaval je učinke, ki se tem potem dajo doseči. Veliko črno tablo je pokril z velikanskimi številkami kilovatov in kalorij. Nato je postalo predavanje zopet splošno. »Mi nimamo niti pojma, s kakšnimi sredstvi in s kakšnimi, nam popolnoma neznanimi oblikami energije se dosežejo taki učinki na veliko daljavo. Orjaški duh, ki je prehitel našo znanost za stoletja, je vse to iznašel...«

Silvester Bursfeld v svojem ledenem grobu visoko zgoraj ob tečaju je bil lahko zadovoljen s to oceno nemškega učenjaka.

Profesor Raps je nadaljeval: »Gospodje, različno sem občutil, ko sem spoznal vse to, kar sem sedaj razložil. Na eni strani veselje znanstvenika nad veliko iznajdbo, veselje, katero vsi poznate pri vseh uspešnih poskusih v laboratoriju. Na drugi strani pa globoka gro-

za. Gospodje, že misel, da je nadčloveška moč izročena rokam umrločih ljudi, je strašna. Lastniki iznajdbe lahko prizadenejo svetu, kar hočejo. Vsako mesto zažgo, vsako človeško življenje pokončajo. Brez obrambe smo. Brez upora moramo prenašati vse, kar pride oblastnikom na misel. To je strašno, a je resnično.«

Profesor je zaključil svoje predavanje pred uro. Preveč vznemirjen je bil za delo po učnem načrtu.

Vsebina njegovega predavanja je zvišala splošno vznemirjenje. Veliki listi so za drag denar kupovali od slušateljev tehnike beležke o tem predavanju. Istega večera se je pisalo o tem že po vsem svetu.

Bilo je jasno, da je učenjak vsaj teoretično na sledu izvoru tajnostne oblasti in sile. Čimboli so se fiziki vglabliali v podrobnosti njegovih izjav, tembolj so morali priznavati pravilnost njegovih sklepov. Samo ta razlaga je bila možna. Nekaj mora biti, kar lahko energijo vseмирja razpošilja na poljubne kraje sveta, tam pa sproži.

Sredstev za to pa nihče ni poznal. Ali ne ve nazadnje ta nemški profesor še več, kot je povedal? ... Misel, da bi kak država razkrila tajnost ter zaviadala z njo vsemu svetu, je povzročila nov nemir.

Po vsem svetu so v največji napetosti čakali na nove znake in dejanja oblasti. To skrajno napeto pričakovanje je vladalo povsod, kjer so prebivali misleči ljudje.

Dale prihodnosti.

Kupujte železniške vozne karte v biljetarni 'Putnika' v Mariboru, Aleksandr. 53

Mali oglasi, ki služijo posredovanju in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p., najmanjši znesek Din 5--

Mali oglasi

Ženitve, dopleovanje in oglaševanje trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 10--

Računski uradnik išče službe. Gre tudi kot skladiščnik, sopotnik ali paznik. Večletna spričevala, kavecija na razpolago. Naslov v upravi lista. 823	Moško kolo dobro ohranjeno ceneno na prodaj. 819
Otroški voziček ceno na prodaj. Studenci, Krpanova ul. št. 31. 816	Urno likarico sprejme takoj F. Verdnik, Maribor, Aleksandrova c. 55. 522
Stara vijolina ceneno na prodaj. — Naslov pove uprava. 818	Lepa prazna soba v sredini mesta se odda takoj v najem. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 815
	Kupim točilniško mizo Ivanišević, Vetrinjska ulica 3. 825

Abonente

prejemam na dobro hrano. Obed po Din 7-50, večerja po Din 5— Brezalkoholna restavracija „Pi zvezdi“ Rudolf Smolei Maribor, Pod mostom 11. 231

Volneni deleni

po Din 16— dobite edino le pri

J. Trpinu, Maribor

Glavni trg 17 XII Glavni trg 17

ANTON NOVACAN

CELJSKA KRONIKA

dramatski mozaik v treh delih

prvi del

HERMAN CELJSKI

je pravkar izšla. Broširana knjiga velja Din 40— v platno vezana Din 48—

Dobi se v knjigarni

Tiskovne zadruga v Mariboru

Aleksandrova cesta št. 13

PAVEL NEDOG

čisti kemično

in barva vsakovrstne obleke, tkanine in žalne obleke v **24. urah** najlepše in najcenejše. 532

MARIBOR

Gosposka ulica 33 Razlanova ulica 22

Spominjajte se CMD!

Najboljše su no za plače

in spomladanske obleke, volneni rips, kasha in druge novosti za ženske obleke, perilo, ovratnike, samoveznice, nogavice i. t. d. kupite najceneje pri tvrdki

I. N. SOŠTARIČ, Maribor,

Aleksandrova cesta šte. 13

IZŠEL JE

ALBUM SLOVENSKIH KNJIŽEVNIKOV

Knjiga, ki je razkošno opremljena stane do 5. maja broširana 130 Din, vezana 160 Din, poštnina 10 Din več. Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadruga, Maribor

Aleksandrova cesta šte. 13